

Terapiat etulinjaan -toimintamalli

Kansallinen yhteiskehittämishanke,
jonka tavoitteena ovat yhdenvertaiset ja
oikea-aikaiset mielenterveyspalvelut
kaikilla hyvinvointialueilla.

Tukea sinne, missä kipu on

Jos loukkaamme kätemme, tiedämme mistä apua kipuun on saatavilla.
Jos mielenterveytemme järkkyy, ei ole selvää, mistä apua saa, tai
minkälaista apua edes tarvitsemme.

Mielenterveyskriisi kasvaa ja näkyy monin eri tavoin: Mielenterveyden
häiriöiden kustannukset ovat jo yli 11 miljardia euroa vuodessa, sekä
yleisin sairauspoissaolojen syy työelämässä.

Suunta ei muutu, jos mitään ei tehdä.

Ei riitä, että
psykoterapiaa lisätään.

Muutosta tarvitaan koko
palveluprosessiin.

Kelan tutkimus ja tilastot @Kelantutkimus · 9. elok. ...

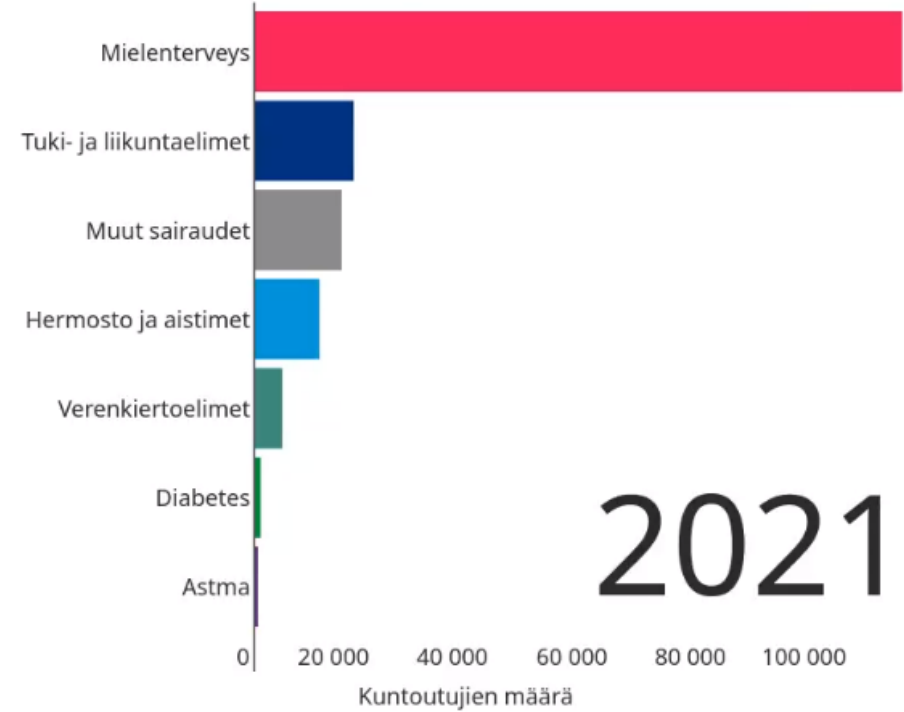
Mielenterveyskuntoutujien määrä on kasvanut 890 % viimeisen 25 vuoden aikana. Heitä on jo merkittävästi enemmän kuin kaikkia muita kuntoutujia yhteensä.

[#mielenterveys](#) [#kuntoutus](#) [#tilasto](#) @KelaFpa

Lisää kuntoutuksesta: kela.fi/kuntoutus-tiet...

Mielenterveyden häiriöistä on tullut suurin syy kuntoutukselle

Kuntoutujat sairauden mukaan 1980–2021

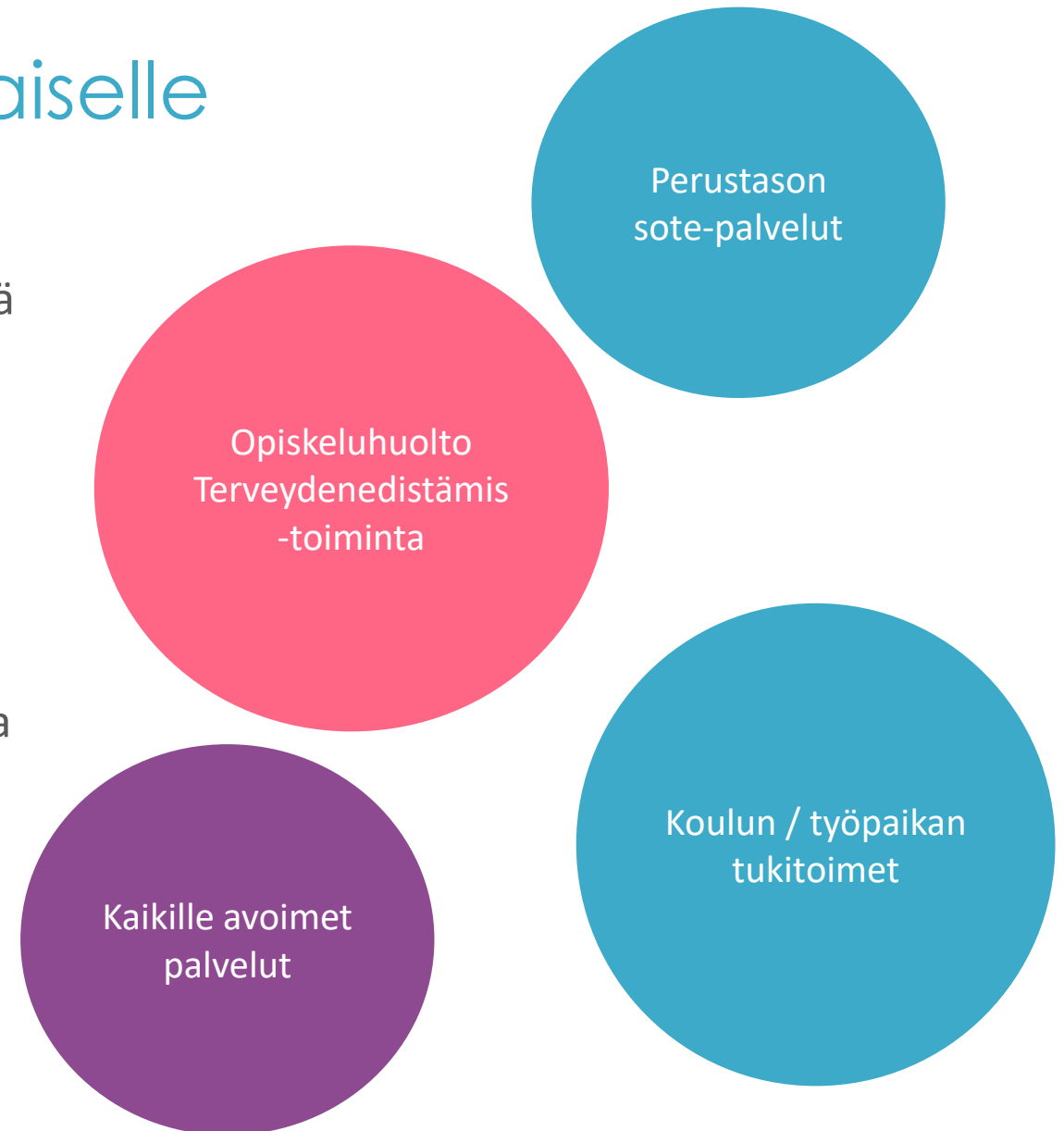

2021

GIF ALT

Mielenterveysosaamista jokaiselle hoidon portaalle

- Terapiat etulinjaan -toimintamalli tähtää siihen, että
  - jokaisella etulinjan sote-ammattilaisella on työkaluja tukea asiakkaan mielenterveyttä.
  - mielenterveyden haasteisiin löytyy verkosta kaikille avoimia työkaluja jo ennen hoitoon hakeutumista.
- Näin varmistetaan, että ihminen saa tukea mielenterveyden ongelmiinsa nopeasti, riippumatta siitä mistä hän hakee apua.

Terapiat etulinjaan
-toimintamalli tuo
hyvinvointialueille
**työkaluja porrastetun
tuki- ja hoitovalikoiman
rakentamiseen**

- Malli tarjoaa hyvinvointialueille kustannusvaikuttavan ja joustavan tavan kehittää mielenterveys- ja päihdepalveluita kunkin alueen erityispiirteet huomioiden.
- Tarjoamme tutkittuun tietoon ja yhteiskehittämiseen perustuvia prosesseja, digitaalisia työkaluja ja koulutuksia vaikuttavan porrastetun tuki- ja hoitomallin rakentamiseen.

Keskeiset palvelut ja työkalut

Kaikille avoimet tukipalvelut:

- Mielenterveystalo.fi
- Oirekyselyt
- Omahoito-ohjelmat
- Tukimateriaalit

Yhtenäinen hoidon tarpeen arviointi:

- Terapianavigaattori.fi aikuisille
- Interventionavigaattori nuorille (pilotoidaan syksyllä 2022)

Koulutusta ja työkaluja ammattilaisille

- Terapiat etulinjaan - koulutuslusta
- Mielenterveystalo PRO

Vaikuttavuuden seuranta ja raportit

- Analytiikka-työpöydät
- Tiedolla johtamisen tuki

Alueellisen kehittämisen tuki

- Yhteiskehittämisen, pilotointiprosessien sekä koordinaation tuki

→ Hoitoon ohjaus yhtenäistyy
→ Hoitovalikoima laajenee

Alueelliset koordinaattorit tukevat prosessissa

Terapianavigaattori &
Interventionavigaattori

Ensijäsennys

Erikoissairaanhoido, pitkät
psykoterapiat

Lyhytpsykoterapiat

Etulinjan lyhytterapia,
Cool Kids, IPT-N

Ohjattu omahoito (1-3 käyntiä)
IPC, ahdistuksen lyhytinterventio

Koulun / työpaikan tukitoimet

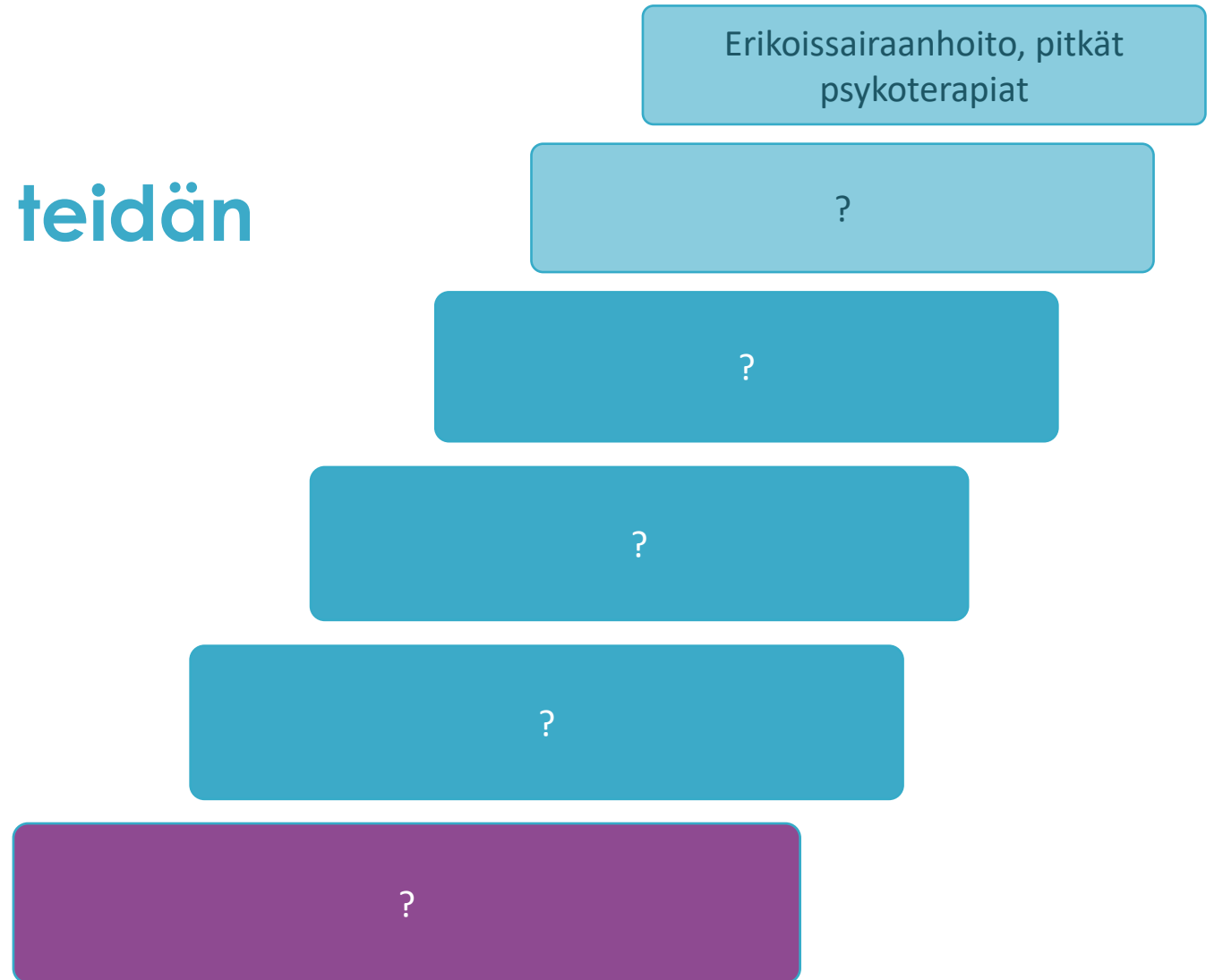
Mielenterveystalo.fi:
omahoito ja tukimateriaalit

Yksinkertaistettu esimerkki porrastuksesta

Millaiset hoidon portaat teidän hyvinvointialueellenne halutaan rakentaa?

- Mitä hyviä palveluita ja toimintatapoja teiltä jo löytyy?
- Mitä pitää vielä kehittää?

Alustavia tuloksia Etelä-Suomen piloteista

93%

sote-ammattilaisista haluaa jatkaa
Terapianavigaattorin käyttöä.

Etelä-Suomen yhteiskehittämisalueen (yta) pilotit

85%

asiakkaista sai ajan alle 2 viikossa,
kun lähtötilanteessa odotusaika oli 8 viikkoa.

Terapianavigaattorin käyttöönotto 2 kk jälkeen
Porvoon mielenterveys- ja päihdepalvelut

51%

asiakkaista ei tarvinnut jatkohoitoa
ohjatun omahoidon jälkeen.

Ohjatun omahoidon pilotit (aikuiset), n=251
Etelä-Suomen yhteiskehittämisaalue (yta)

93%

IPC (Interpersonal Councelling) –
interventiota
arvioineista nuorista pitää sitä
hyödyllisenä.

n=180

90%

Cool Kids –interventiota
arvioineista nuorista pitää sitä
hyödyllisenä.

n=111

*Suosittelena kaikille, joilla on
lievä/kohtalainen masennus. Vaikuttaa
suuresti tällöin nopea apu.*

IPC-intervention käynyt nuori

Viimeaikaisia uutisointeja tuloksista

MIELENTERVEYS - 06.06.2022

Pääsy matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin on nopeutunut merkittävästi Porvoossa

Porvoossa tammikuussa käyttöön otettu Terapianavigaattori on lyhentänyt huomattavasti hoitojonoa matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin. Jono on lyhentynyt kahteen viikkoon, kun aiemmin hoitoon pääsy kesti jopa kaksi kuukautta.

Lue lisää:

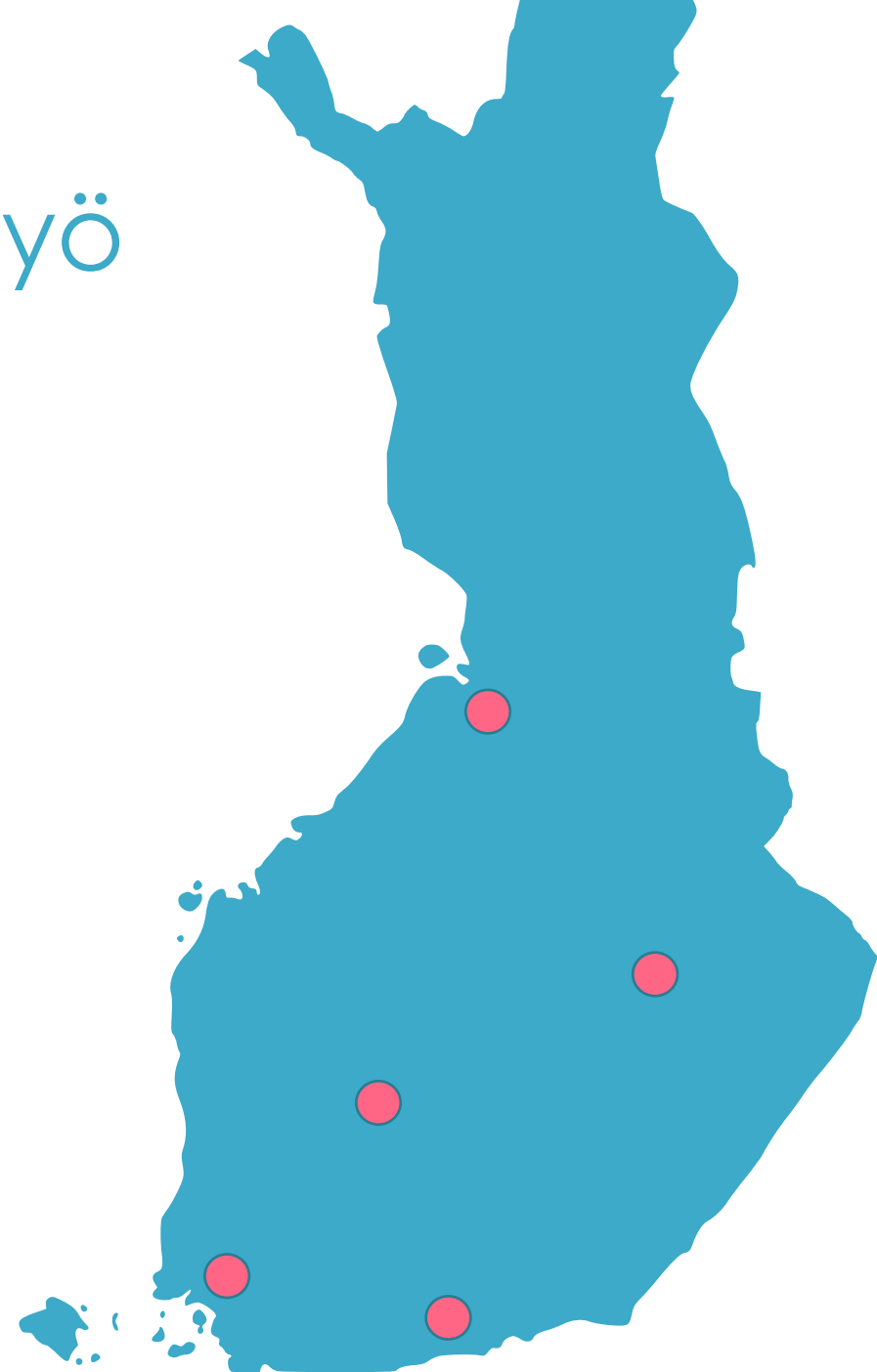
- [Pääsy matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin on nopeutunut merkittävästi Porvoossa – Porvoo](#)
- [Keusotessa löydettiin keino purkaa mielenterveyspalvelujen jonot: "Sitä on pyritty lisäämään vaikuttavien tulosten vuoksi" | Mediuutiset](#)

Oikeatasoista tukea ja hoitoa
Oikeaan aikaan
Kaikilla hyvinvointialueilla.

Kansallinen kehittämistyö on käynnissä

- Pohjois-Suomi
  - **Heli Keltti**, hankepäälikkö
heli.keltti@ppshp.fi
- Sisä-Suomi
  - **Juha Ahonen**, hankepäälikkö
juha.ahonen@pshp.fi
- Itä-Suomi
  - **Kari Katajisto**, hankepäälikkö
kari.katajisto@kuh.fi
- Länsi-Suomi
  - **Mia Oksa**, hankejohtaja
mia.oksa@tyks.fi
- Etelä-Suomi
  - **Samuli Saarni**, hankejohtaja
ext-samuli.saarni@hus.fi

Yhteystiedot – Etelä-Suomen hanketoimisto

etunimi.sukunimi@hus.fi, pl ext-samuli.saarni@hus.fi

Hankejohto

- **Samuli Saarni**
hankejohtaja
- **Tuija Kotavuopio**
hankepäällikkö

Lasten ja nuorten interventiokoordinaatio ja -navigaattori

- **Viivi Mondolin**
kehittämispäällikkö

Viestintä

- **Juuli Nakari**
viestinnän asiantuntija
- **Virpi Salmi**
viestinnän asiantuntija

Aikuisten terapiakoordinaatio ja -navigaattori

- **Sara Nurminen**
kehittämispäällikkö

Mielenterveystalo.fi

- **Reetta-Maria Roiha**
kehittämispäällikkö

Koulutusalausta

- **Kasper Mikkonen**
kehittämispäällikkö

Hankeinfo

- STM:n rahoittama yliopistosairaaloiden ja tulevien hyvinvointialueiden yhteiskehittämishanke, jolla toteutetaan mielenterveysstrategiaa ja tuetaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelmaa.
- Tavoitteena on, että lievistä ja keskivaikeista mielenterveyden häiriöistä kärsivät ihmiset pääsevät nopeasti vaikuttaviin hoitoihin.
- Toimintamalli mahdollistaa terapiatakuun toteuttamisen hyvinvointialueilla.
- Hanke alkoi 2020 HUSin koordinoimana Etelä-Suomen yhteistyöalueella. Hanke laajeni kansalliseksi 2021. Rahoitus kestää 2023 loppuun.